

**Uchwała Nr VII/59/2019
Rady Miejskiej Jastarni
z dnia 28 marca 2019 r.**

**w sprawie zatwierdzenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Jastarnia na lata 2019 – 2024**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminy (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506) oraz art. 6 ust.1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390)

Rada Miejska Jastarni uchwala, co następuje

§ 1

Zatwierdza się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Jastarnia na lata 2019 – 2024 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Jastarni.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.



PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej Jastarni
Daniel Kohnke

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – tj. Dz.U. z 2015 r. poz. 1390 nakłada na gminę obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie – art. 6 ust. 2 pkt 1 powyższej ustawy. Zatem niniejszy dokument stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy i prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej na terenie gminy. Istotnym elementem Programu jest dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz upowszechnianie informacji o możliwościach i formach uzyskania wsparcia. Program na lata 2019-2024 jest kontynuacją zadań realizowanych w latach 2015-2018.

Marek Urbański
adwokat

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE JASTARNIA
NA LATA 2019-2024**

Rozdział I

PODSTAWY PRAWNE

1. Gminny program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2024 określa zadania własne gminy wynikające z:
 - Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie t.j. Dz. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.
 - Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi t. j. Dz. U z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.
 - Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej t. j. Dz.U. z 2018 poz. 1508 z późn. zm.
 - Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji – t. j. Dz.U. z 2019 r. poz. 161 z późn. zm.
 - Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty – t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1457 z późn. zm.
 - Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego – t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1878 z późn. zm.
 - Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” – Dz.U. z 2011 r. poz. 1245
 - Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
2. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do obowiązków gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:
 - 2.1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
 - 2.2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą
 - 2.3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia; 2.4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Rozdział II

INFORMACJE OGÓLNE

1. Charakterystyka problemu

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi.

Przemoc domowa może być skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji rodziny.

W 2018 r. na terenie Gminy Jastarnia założono 6 „Niebieskich Kart”. Pięć z nich to Karty założone przez Policję a jedna przez pracowników oświaty. Razem liczna osób dotkniętych przemocą wyniosła 14, z czego 4 to kobiety, 2 mężczyźni i 8 dzieci. W 2018 r. z powodu ustania przemocy zakończono procedurę „Niebieskich Kart” w 12 przypadkach.

W ustawie o przeciwdziałaniu przemocy została ona zdefiniowana jako *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste*

członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc ma różne oblicza i dzieli się na różne kategorie. W literaturze przedmiotu znajdujemy takie między innymi rodzaje przemocy:

Przemoc fizyczna - są to wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień. To między innymi: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, uderzanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą dłonią, pięścią lub różnymi przedmiotami, poparzenie, porzucenie w niebezpiecznej okolicy, straszenie bronią lub jej użyciem i inne podobne temu formy. Jej celem jest zadanie bólu fizycznego, świadome uszkodzenie ciała, pogorszenie stanu zdrowia lub pozbawienie życia.

Przemoc psychiczna - to zamierzone działania wykorzystujące mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary. Przejawia się między innymi: odmową uczuć, brakiem zainteresowania, brakiem szacunku, nieustanną krytyką, wyśmiewaniem poglądów i wyznania religijnego, żądaniem posłuszeństwa, narzucaniem poglądów i wyznania, wmawianiem choroby psychicznej, kontrolą i utrudnianiem kontaktów z innymi osobami, zawstydzaniem, upokarzaniem, wyzywaniem, grożeniem, ograniczaniem snu, jedzenia itp. Głównym celem jest poniżenie poprzez umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary.

Przemoc seksualna - polega na wymuszaniu niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy. Ten rodzaj przemocy obejmuje wszelkie zachowania seksualne, które naruszają intymność pożycia.

Przemoc ekonomiczna - to wszelkie działania ograniczające swobodne dysponowania środkami finansowymi rodziny na partnerskich zasadach, realizowane między innymi w drodze niezaspokajania podstawowych materialnych potrzeb wszystkich członków rodziny, utrudnianie aktywności zawodowej, odbieranie pieniędzy, okradanie czy wyliczanie wydatków. Jej celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy tej formy przemocy.

Przemoc poprzez zaniedbanie - to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych, w szczególności w stosunku do osób zależnych. Jest zjawiskiem obejmującym bardzo szeroką skalę zachowań. Może dotyczyć zarówno działań nieświadomych jak i świadomej niemożności działania. Kwestię zaniedbania jako formy przemocy poruszyła Rada Europy w rekomendacji wydanej w 1986 r. W dokumencie tym zdefiniowała przemoc w rodzinie jako: „jakikolwiek czyn lub zaniedbanie ze strony jednego członka (rodziny) wobec innych jej członków, które zagrażają życiu, cielesnej bądź psychicznej integralności lub wolności innego członka danej rodziny lub poważnie szkodzą rozwojowi jego osobowości.

Istotne jest to, że wszystkie opisane powyżej formy przemocy mogą występować razem lub osobno. Mogą wzajemnie się uzupełniać i przenikać.

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zmierzającego do zmniejszenia skali zjawiska przemocy oraz pogłębianie społecznej świadomości tworzy się **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Jastarnia na lata 2019-2021.**

Rozdział III

REALIZATORZY PROGRAMU

1. Podmioty funkcjonujące na terenie Gminy Jastarnia świadczące pomoc w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
- Posterunek Policji
- Szkoły działające na terenie Gminy
- Urząd Miasta w Jastarni – Straż Miejska
- Parafie w Jastarni, Juracie i Kuźnicy

2. Współpraca.

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku
- Sąd Rejonowy w Wejherowie
- Kuratorzy zawodowi
- Dyrektorzy, nauczyciele, pedagodzy pracujący w szkołach
- Lekarze i pielęgniarki
- Pracownicy socjalni
- Pracownicy urzędu

Rozdział IV

ZAŁOŻENIA DO PROGRAMU

1. Cele główne programu

- 1.1. Skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez rozwój systemu przeciwdziałania przemocy
- 1.2. Zmniejszanie negatywnych skutków przemocy w stosunku do ofiar
- 1.3. Edukacja i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- 1.4. Podnoszenie kwalifikacji osób udzielających pomocy rodzinom, w których występuje przemoc
- 1.5. Skuteczne zapobieganie przemocy

2. Cele pośrednie programu:

- 2.1. Prowadzenie zintegrowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy
 - 2.1.1. Diagnozowanie zjawiska przemocy – działania Zespołu Interdyscyplinarnego
 - 2.1.2. Interwencje w środowiskach dotkniętych przemocą
 - 2.1.3. Działania rozpowszechniające informacje o instytucjach i możliwościach udzielenia Pomocy
- 2.2. Pomoc i wsparcie dla osób dotkniętych przemocą
 - 2.2.1. Poradnictwo, w tym socjalne, psychologiczne i pedagogiczne
 - 2.2.2. Realizacja procedury „Niebieskiej Karty”
 - 2.2.3. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom krzywdzonym
- 2.3. Działania informacyjne i edukacyjne polegające na rozpowszechnianiu broszur, ulotek i plakatów
 - 1.3.1. Zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców gminy
 - 1.3.2. Promowanie wartości rodzinnych i wychowania bez przemocy
 - 1.3.3. Programy profilaktyczne prowadzone przez placówki oświatowe
- 1.4. Szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- 1.5. Poradnictwo
- 1.5.1. Stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”
- 1.5.2. Interdyscyplinarne wsparcie i pomoc dla ofiar przemocy

3. Strategie i metody działania:

1. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii dla osób doznających przemocy w rodzinie,
2. Ochrona ofiar przemocy poprzez wsparcie: medyczne, prawne, psychologiczne i socjalne,
3. Budowanie skutecznych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
4. Zamieszczanie na tablicach informacyjnych, na lokalnej stronie internetowej informacji o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy,
5. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych realizujących zadania przemocy w rodzinie,
6. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie.

Rozdział V

PODSTAWOWE ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY.

Zadanie 1

Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Sposób realizacji:

1. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie poprzez:
 - utworzenie gablot informacyjnych zawierających informacje o lokalnym systemie wsparcia osób dotkniętych przemocą,
 - rozpowszechnianie broszur, ulotek dotyczących zjawiska przemocy,
 - rozpowszechnianie w lokalnym środowisku programów profilaktycznych.
2. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie poprzez:
 - organizacja szkoleń dla osób zainteresowanych możliwością podniesienia kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
3. Wymiana doświadczeń pomiędzy środowiskiem lokalnym i placówkami, uczestnictwo w naradach i seminariach poświęconych przemocy w rodzinie,
4. Współpraca pomiędzy pracownikami służb, instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym między innymi: wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, policji, pomocy społecznej, oświaty, miejskiej komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadanie 2

Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Sposób realizacji:

- Prowadzenie działań na rzecz dzieci i rodzin z problemem przemocy w rodzinie przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
- Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie.

Zadanie 3

Opracowanie i realizacja programów ochrony przemocy w rodzinie

Sposób realizacji:

1. Budowanie skutecznych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, poprzez udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie
2. Wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty” poprzez:
organizowanie cyklicznych szkoleń, porad i konferencji w zakresie procedury „Niebieskiej Karty” i zjawiska przemocy w rodzinie. Przygotowanie odpowiednich materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących infrastruktury placówek pomocowych (ulotki, plakaty, informatory)
3. Opracowanie i udostępnienie materiałów informacyjnych o instytucjach, udzielających pomocy w sytuacjach doświadczenia przemocy w rodzinie.
4. Wspomaganie działalności instytucji, kościołów, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadania w zakresie pomocy ofiarom przemocy.
5. Tworzenie warunków do bezpiecznego spędzania czasu, szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez programy profilaktyczne.

Rozdział VI

WYDATKI ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROGRAMU I MONITORING REALIZACJI

1. Źródłem finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są środki finansowe z budżetu Gminy Jastarnia. Wydatki związane z realizacją programu pomocy ofiarom przemocy będą ustalane corocznie w ramach przyznanych na ten cel środków.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej Jastarni

Daniel Kohnke